

[Grethe Philip.]

hensynet til det mere langsigtede mål om balance i vor økonomi som en forudsætning for høj og stabil beskæftigelse tillægges stor vægt. Vi kan ganske enkelt ikke basere vor økonomi på en accelererende låntagning i udlandet. Før eller senere må vi regne med, at det vil give bagslag, og det vil ramme beskæftigelsen hårdt.

Under tidligere finanslovdebatter har vi haft mange overvejelser omkring overskuddet eller underskuddet på drifts- og anlægsbudgettet og omkring kasseoverskuddets størrelse. Jeg har også selv været deltager i sådanne overvejelser. Men jeg er efterhånden blevet lidt desillusioneret med hensyn til værdien af på dette tidspunkt af året at tænke for meget i kasseoverskud. Vi har jo gang på gang set, hvordan nettoresultatet, når alle ændringsforslag er kommet frem, ganske har skiftet karakter, og selv efter at finansloven er vedtaget, kan billedet, hvad kasseoverskuddet angår, blive helt ændret. For indeværende finansår må vi således, om finansministeren spår ret, regne med, at et kasseoverskud på 445 mill. kr. ændres til et underskud af omtrent samme størrelse. Der har været ret bred opslutning om en meget væsentlig del af de øgede statsudgifter, der er løbet på, bl. a. til arbejdsløshedsunderstøttelse. Med den afdæmpede aktivitet, vi har haft, og med priserne i ro har det måske nok været hensigtsmæssigt, at vi er kommet ind i en lempeligere finanspolitik i indeværende år, end der oprindeligt var tilsigtet.

Jeg skal belært af erfaringen afholde mig fra nogen spådom om betimeligheden af det foreslåede kasseoverskud på 182 mill. kr. for finansåret 1969-70. Det ser i alle tilfælde ikke alarmerende stort ud. Om det så er stort nok, vil ganske afhænge af den ukendte faktor, der hedder resultatet af overenskomstforhandlingerne. Det er sagt ofte, men det er stadig rigtigt, at tilbageholdenhed i indkomstkravene gør det muligt at føre en lempeligere finanspolitik. Der ligger ikke heri, som nogle en gang imellem har påstået, nogen pression over for indkomsttagerne, men blot en enkel konstatering af en økonomisk sammenhæng. Det er også understreget af skiftende regeringer, at det for eksportsituationen er ulige mere fordelagtigt, om omkostningsniveauet holdes nede, end om et stigende omkostningsniveau søges af-

balanceret gennem øgede skatter. Så vidt jeg forstår, er det også, hvad der doceres både i Sverige og England af de regeringer af anden farve end den danske, der sidder dér.

Finanslovsforslaget fremtræder i år i en ny skikkelse, idet man har ladet nogle gamle paragraffer glide ud og i stedet henført anlægs- og udlånsbevillinger til de enkelte fagministeriers paragrafnumre. Jeg synes, det er en stor forbedring og lettelse for den, der vil studere finansloven. Utallige må i tidens løb have siddet og ledt fortvivlet i finansloven for at få et overblik over, hvad der virkelig blev ydet af bevillinger til de forskellige formål for henholdsvis drift og anlæg. Men kunne man ikke næste gang yderligere lette tilværelsen en lille smule for læseren ved at bringe en indholdsfortegnelse, der som et minimum i hvert fald bare angav sidetal for hvert ministerium? Jeg takker også for de meget overskuelige indledende oversigter såvel i selve forslaget som i anmærkningerne.

Det samlede drifts-, anlægs- og udlånsbudget stiger endnu en tand, også i forhold til de forventede regnskabstal for indeværende år. Der er mange muligheder for sammenligninger, både med sidste års absolutte tal, med stigningsprocenter fra år til år i de sidste år og mellem statsudgifternes andel af den samlede nationalindtægt, henholdsvis i tidligere år og efter forslaget. Der er altså rigelige muligheder for at trække det ene eller det andet tal frem i lyset efter behag.

Ifølge budgetoverslagets tekst er der lagt op til en realstigning på budgetterne inklusive reserver til ny lovgivning m. v. på 6 pct. fra 1968-69 til 1969-70. Vi ved, at ønskerne har været betydelig større, og at en skarp beskæring har fundet sted; men tilbage bliver dog en ganske pæn reel udvidelse, antagelig ca. en halv gang så stor, som hvad der svarer til stigningen i nationalproduktet.

Valget af stigningsprocenten må ses dels på baggrund af det spillerum, der i det hele taget er, for hurtigt at gribe ind over for udviklingen i statens udgifter, men dels også på baggrund af, hvor meget vi kan til-lade os at udvide det samlede offentlige og private forbrug, og endelig også af, hvordan vi prioriterer det offentlige forbrug i forhold til det private.

Jeg har aldrig rigtig forstået, hvorfor det i sig selv skulle være et særlig eftertragtel-